

ITÄVÄT UUTISET

Pohjois-Karjalan ympäristökasvatusverkosto Itävät uutiskirje 5



TÄSSÄ UUTISKIRJEESSÄ

Lähiajan tapahtumia: eläinten joulurauhan julistus, ehdotukset vuoden ympäristökasvattajaksi, kutsu lyhytelokuvien ensi-iltaan, keskustelua ympäristökasvatuksesta

Tukea ja koulutusta virtavesien kunnostukseen

Erasmus+-rahoitusten hakuajat

Kuka? Vierailu Kypsät tammat -terapiatallille

Jäsenetu Uusi eloonjäämisoppi- kirjahankinnasta

ITÄVÄT KUULUMISET

Teksti: koordinaattori Maire Turunen



Tervehdys verkostolle näin joulun alla! Toivottavasti kaiken joulutohinnan alla löytyy hetki lukaista uusin Itävät uutiset, tai voihan sen lukemisen jättää rennosti lomapäivillekin.

Tämä numero on järjestyksessä 5. julkaisu ja ensimmäisen numeron julkaisemisesta tulee nyt kuluneeksi tasan yksi vuosi. Onnellista vuosipäivää siis Itävät Uutiset! Julkaisua on ollut mielenkiintoista tehdä ja sen tekeminen on hakenut muotoaan ja kehittynyt matkallaan. Uusimpana aloittamamme Kuka? -sarja, jossa pyrimme esittelemään Pohjois-Karjalaisia ympäristökasvatuksen parissa työskenteleviä henkilöitä tai tahoja. Ihan ensimmäiseksi esittelemme Sinikka Hynninen-Otvan, jonka Terapiatalli Kypsät Tammat tilalla toimitus pääsi vierailemaan. Juttumme voit lukea sivuilta 7-9.

Yksi iso pieni muutos Itävän toiminnassa on nimenmuutos Itävät kieliasuun. Jos olet ollut tarkka, oletkin ehkä tämän t-kirjaimen lisäyksen jo huomannut. Näin vältämme sekaannuksen rekisteröityneen ItäVä ry:n eli Itä-Suomen väitöskirjatutkijoiden kanssa. Logosta ja graafisista materiaaleista tulee piakkoin uudet muokatut versiot, joista tiedotetaan sitten lähempänä. Onneksi tämä muokaus kävi suhteellisen kivuttomasti ja vaivattomaksi eikä esim. Itävät Uutisetkaan joutunut nimenvaihtoon.

Itävät-verkoston jatkohanke menee hyvässä puolivälissä ja keväämmällä laitetaan sitten hihat heilumaan isommin. Luvassa ainakin ymka-koulutustilaisuuksia kasvattajille. Näistä saatte lisätietoa heti vuoden alkupuolella. Ja korvan taakse nyt jo kaikille innokkaille – erilaisia työpajaehdotuksia otetaan jo vastaan!



Hyvää ja rauhallista joulua!



LÄHIAJAN TAPAHTUMIA

ELÄINTEN JOULURAUHAN JULISTUS SELKIELLÄ 20.12. KLO 17-18

ELÄINTEN
JOULURAUHAN JULISTUS



Eläinten joulurauha julistetaan koti ja metsäneläimille Selkiellä (Selkientie 27 B) pe 20.12.2024 klo 17-18. Ohjelmassa on mm. joulumieli polku ja jouluherkkujen jakamista eläimille. Tarjolla buffetista makkaraa, pullaa sekä lämmintä ja kylmää juomista (2€/kpl). Tervetuloa mukaan vanhanajan joulutunnelmaan 😊
Parkkitilaa päiväkotin vellikellon pihassa.

Lisätietoja: Anna-Riitta annariitta@selkiegc.fi

EHDOTA VUODEN YMPÄRISTÖKASVATTAJAA

Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi ry on jakanut ympäristökasvatuksen tunnustuksen ansiokkaasta työstä ympäristökasvatuksen ja kestävän kehityksen saralla jo vuodesta 2002.

Aiemmin Ympäristökasvatuksen ruusu -nimellä jaettu tunnustus on uudistunut ja se myönnetään jatkossa nimellä Vuoden ympäristökasvattaja. Tunnustus voidaan myöntää yksityishenkilölle tai taholle, joka on merkittävästi edistänyt ympäristö- ja kestävyyskasvatusta Suomessa.

Jätä oma ehdotuksesi pohjoiskarjalaisista ympäristökasvattajista tunnustuksen saajaksi [FEE Suomen verkkosivuilla](#) 22.12.2024 mennessä.

KESKUSTELUA YMPÄRISTÖ- JA YRITTÄJYYSKASVATUKSESTA 29.1.

Keski-Suomen ELY-keskus kutsuu keskustelemaan, kehittämään ja oppimaan yhdessä muiden ympäristökasvatuksen edistäjien ja toteuttajien kanssa **keskiviikkona 29.1. klo 14-15.30** [Liity keskusteluun Teamsissa](#)

Tapaamisessa alustuksen pitää asiantuntija Selma Närkki, joka työskentelee nykyisin Nuorten yrittäjyys ja talous NYTissä, Yrityskylä Keski-Suomessa, mutta on tehnyt aiemmin töitä mm. ympäristökasvattajana. Onko hän ympäristökasvattaja myös nykyisessä työssään? Miten yrittäjyys- ja ympäristökasvatus liittyvät toisiinsa? Olisiko meillä ympäristökasvattajilla jotain opittavaa yrittäjyyskasvatuksen puolelta - millaista yhteistyötä voisimme tehdä?

Lisätietoja: Tanja Tuulinen, tanja.tuulinen@elykeskus.fi

KUTSU LYHYTELOKUVIEN ENSI-ILTAAN 20.1. 2025

Maanantaina 20.1. klo 20.00 Suomen aikaa järjestetään ilmasto- ja ympäristöaiheisten lyhytelokuvien ensi-ilta YouTubessa ja yhteinen keskustelu tekijöiden kanssa Zoomissa.

Lyhytelokuvat (2-10 min.):

- The Talking Stick
- Connection & Disconnection
- Change is Necessary
- Seeing with New Eyes
- The Container
- Nature Writing Texts



Co-funded by the European Union

PREMIERE

6 mini-documentaries
about
Climate Change & Emotional Responses

January 20
19:00 CEST

zoom
&
YouTube

filmed at Avnø Oasis ecovillage

Lyhytelokuvia oli toteuttamassa ja kuvaamassa 32 nuorten kanssa työskentelevää 9:stä eri maasta, osana Erasmus+- koulutusta "Documentary Circles: Climate Change & Emotional Responses". Elokuviensa teossa käytettiin yhteisöllistä ideointia ja päätöksentekoa, mm. sosiokratian mentelmin. Lisäksi tutustuttiin kattavasti (ympäristö)tunteiden käsittely-menetelmiin niin henkilökohtaisesti kuin fasilitaattorin tai kouluttajan roolissa. Koulutus järjestettiin Avnø Oasis - ekokylässä Tanskassa 17.-26.10. The Container -lyhytelokuvaa oli tekemässä myös Ulla Pötsönen.

[Pyydä linkki tapahtumaan.](#)

VIRTAVESIEN KUNNOSTUSKOULUTUSTA

Kaikille avoimet ja maksuttomat virtavesiin liittyvät koulutukset alkavat helmikuussa 2025. Koulutuksia pidetään etänä ja käytännössä maastossa kunnostuskohteilla talkoillen Pielisen valuma-alueella Lieksassa, Nurmeksessa ja Juuassa.

Etätilaisuudet:

ke 12.2.2025 klo 17.30–19 etätilaisuus (Teams): Tinnuset, Juha-Matti Ovaskainen:

Virtavesien ekologia

ke 26.3.2025 klo 17.30–19 etätilaisuus (Teams): Tinnuset, Juha-Matti Ovaskainen:

Virtavesien kunnostamisen perusteet

Maastotilaisuudet:

Virtavesien kunnostuksia talkoineen on tulossa loppukesästä 2025 alkaen elokuussa Lieksan Ala-Kelvälle ja Nurmeksessa Saramon Leipikoskelle.

Aikatauluihin ja kunnostuskohteisiin vaikuttaa mm. vedenpinnan korkeus.

Ilmoittaudu mukaan hankkeen toimintaan ja saat tarkempaa tietoa aikatauluista ja kohteista.

Osallistuminen on maksutonta.

Lisätiedot: paivi.jokinen@maajakotitalousnaiset.fi

ProAgria [Virtaa Pielisen pintaan – kunnostusta porukalla](#)



ERASMUS+ - OHJELMAN ALKUVUODEN 2025 HAKUAJAT



Aikuisoppiminen:

- 19.2.2025 klo 13.00 Suomen aikaa
 - Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden (KA1 aikuiskoulutuksen liikkuvuushankkeet:
- 5.3.2025 klo 13.00 Suomen aikaa
 - Yhteistyöhankkeet (KA2): .

Nuorisola:

- 12.2.2025 klo 13 Suomen aikaa
 - nuorisovaihto (KA152-YOU)
 - nuorisotyöntekijöiden liikkuvuushanke (KA153-YOU)
 - nuorten osallistumishanke (KA154-YOU)
 - DiscoverEU-osallisuustoimi (KA155-YOU)

Ammatillinen koulutus

- 19.2. 2025 klo 13.00 Suomen aikaa
 - Lyhytkestoisten liikkuvuushankkeiden haku (KA122-VET)
- 5.3. 2025 klo 13.00 Suomen aikaa
 - Pienimuotoisten kumppanuushankkeiden haku (KA210-VET)
 - Kumppanuushankkeiden haku (KA220-VET)

Lisäksi omat hakuajat akkreditoituille organisaatioille.

[Erasmus+ -ohjelman ohjelmaopas](#) on saatavilla Euroopan komission verkkosivuilta: Ohjeita hakemiseen löytyy Erasmus+ -ohjelmaoppaasta sekä OPH:n [verkkosivuilta](#) OPH järjestää hakuneuvontaa eri toiminnoista, lisätietoa OPH:n verkkosivuilta.



TUNNISTAVATKO LAPSET KOHTA ENÄÄ EDES LEHMÄÄ TAI HEVOSTA?

Itävät -verkoston Maire Turunen ja Ulla Pötsönen kävivät vierailulla psykoterapeutti Sinikka Hynninen-Otvan luona tutustumassa hänen Terapiatalli Kypsät Tammät -tilaan Kulhossa.

Keskellä pimeätä joulukuun puoliväliä viiman ulkona vinkuessa, vietettiin talleilla tunnelmallista iltaa kattokruunun alla katetun pöydän ääressä. Pikkujouluun merkeissä nautittiin riisipuuroa ja glögiä, tutustuttiin tallin asukkeihin sekä tietysti juteltiin eläinavusteisesta terapiasta, green caresta, seikkailu-, draama- ja ympäristökasvatuksesta ummet ja lammet.



Sinikan taival eläinten kanssa on alkanut jo pienestä pitäen; perheessä oli kotieläimiä ja mm. suomenhevonen. Myös kissat muodostuivat varhain rakkaiksi ja pienenä hän kuvittelikin osaavansa puhua kissojen kielellä. Sosiaali- ja terveysalan valinta sekä sen yhdistäminen eläinavusteiseen toimintaan ja terapiaan kävikin häneltä luontevasti.

Sinikka on aina ollut vahvasti tekijä, jonka fokus on autettavissa - erityisesti nuorissa, joille hän haluaa toiminnan kautta tarjota elämän eväitä. Toinen ovat perheet ja lapset, joiden kanssa hän on paljon työskennellyt green caren eläinavusteisuuden sekä draama- ja seikkailukasvatuksen kautta.

Draama- ja seikkailukasvatusmenetelmät ovatkin vahvasti olleet läsnä koko työuran ajan ja parhaillaan Sinikka suunnittelee Kalevala-aiheista draamaseikkailua koululaisille toteutettavaksi jopa jo ensi keväänä. Ideat eivät häneltä myöskään ehdy ja niitä ruokkii alan kirjallisuuden seuraaminen, johon saimmekin tutustua kattavasti tapaamisen aikana.

Vieraillemamme Kulhon talli on Sinikalle ja hänen eläimille varsin uusi paikka. Sinne he muuttivat hiljattain viime syksynä Kukkolan tilalta Joensuusta. Talleilla hän käy lähtökohtaisesti kaksi kertaa päivässä aamuin ja illoin Joensuusta käsin. Apua hevosten hoitoon hän saa tarvittaessa tyttäreltään sekä naapurin asukkaista, jotka ovat myös hevosihmisiä. Tallilla asustaa nyt kaksi suomenhevosta ruuna Sermelax eli "Pikku Ukko" ja tamma nimeltä Likka sekä lisäksi kaksi vuohta Ukko-Pekka ja Natalia.

Ruuna Pikku Ukko on pelastettu Likan kaveriksi aiemmasta paikastaan, jossa se joutui olemaan paljon yksin orina. Hänen luottamuksen ja käytöksen eteen Sinikka onkin paljon joutunut työskentelemään ja vaikka hän mainitsee tallitoiminnan hiljalleen lopettamista oman iän noustessa, ei hän Pikku Ukosta aio luopua. Hevoset ovat molemmat nyt 13-vuotiaita, joten yhteistä taivalta heillä vielä riittää.

Sinikka on sote-alan lastensuojelutyönsä kautta yhdistänyt talliharrastukseensa lasten - ja nuorten kanssa työskentelyä ja saanut siihen tätä kautta toiminnallisuutta. Aiemmin esim. Kukkolan tilan aikana on hän työskennellyt lapsi- ja nuorisoryhmien kanssa, mutta viime aikoina hän on toiminnassaan keskittynyt terapeuttiseen yksilötyöhön ja kohtaamiseen.



Ryhmiä kanssa työskentely vaatisi erilaiset ja huomattavasti isommat resurssit - ja nykyinen Kulhon tila ei tähän ehkä paikkana ole myöskään kaikkein toimivin. "Yksilötyössä kohdattu lapsi- ja nuori tulee paremmin kuulluksi ja näin se myös heille itsellekin näyttäytyy", toteaa Sinikka. Viime aikoina häntä on alkanut kiinnostaa yhä enemmän myös mindfulness, jota hän tekee säännöllisesti myös hevosten kanssa, mutta on ajatellut sen sopivan hyvin esim. nuorten kanssa työskentelyyn.

Seikkailukasvatusta menetelmänä Sinikka on yhteistyötahoineen käyttänyt jo hyvän tovin ja siinäkin korostuu terapeuttisuus sekä yhteys luontoon, ympäristöön ja eläimiin. Sinikka ottaa myös esiin, kuinka luontoavusteisuus on vähissä kantimissa Suomessa ja siinä tullaan reippaasti jäljessä muuta maailmaa -ainakin jos ajatelleen green carea. "En vain ymmärrä, kuinka se ei lähde täällä. Kasvatuksellisesti siinä olisi paljon potentiaalia -myös kansainvälisesti verkostoituen, jos sitä vain lähdetäisiin tekemään tosissaan".

Samaan hän heittää vielä avoimen kysymyksen; "Onkohan niin, että metsä, luonto ym. ovat meillä liian itsestään selvät, jotta niitä ymmärrettäisiin niiden arvo esim. lasten ja nuorten terapiatoiminnassa?". Itse hän uskoo näihin vahvasti ja on perehtynyt tematiikkaan esim. IPC-lisäkouluttautuen. Siinä keskitytään matalan intervention kartoituksen kautta nuorten masennukseen ja mielialaoireiluun.

Sinikka nostaa myös esiin, kuinka jo tutkimusten mukaan matalan kynnyksen auttamiseen pitäisi satsata nuorten mielenterveystyössä. Hän on oman työskentelyn kautta huomannut sen konkreettisen vaikutuksen; kuinka lapset ja nuoret ovat talleilla ihan erilaisia ihmisiä kuin esim. osastoilla tai ryhmissään. Keskustelussamme tuli esille myös, että monesti lapset ja nuoret, jotka eivät luokkatilanteissa pääse loistamaan voivatkin juuri esim. luonto- tai eläintoiminnassa olla niitä, jotka osaavat toimia oikein ja saavat näin luokkatovereidensa edessä onnistumisen tunteita.

Tunnin kuluessa, kun tallin viileys alkaa hiljalleen hiipiä läpi kenkien varpasiin asti tuntuu, että on aika lopetella keskusteluamme. Kysymme Sinikalta lopuksi millaisia terveisiä tai toiveita hän haluaisi lähettää Itävät verkostolle. Tähän saamme selkeän vastauksen; "Ympäristökasvatus on tärkeitä ja sen rooli jatkossa on yhä merkittävämpi. Sille on tarvetta ja selkeä paikkansa nykymeron vastapainoksi, jossa lapset ja nuoret voivat olla hyvin erkaantuneita eläimistä, luonnosta ja kaikesta tällaisesta. Tunnistavatkohan he kohta edes enää lehmää tai hevosta?" kysyy Sinikka hieman naureskellen todeten myös "että kaikessa tulee olla myös huumoria. Terapeuttisen toiminnan ja ympäristökasvatuksen pitää olla myös vähän hauskaa."



Haastattelu ja toimitus: Maire Turunen
Kuvat: Maire Turunen ja Ulla Pötsönen

JÄSENETU UUSI ELOONJÄÄMISOPPI- KIRJAHANKINNASTA

Uusi eloonjäätamisoppi -kirja sisältää 400 sivua maailmanpelastusta. Kirja on tarkkanäköinen teos, joka avaa ihmislajin selviytymisen edellytyksiä. Kirjoittajat kertovat, mitä johtopäätöksiä nyt, 2020-luvulla, on syytä tehdä, jotta ihmiskunta voisi kehittyä elonkirjon vastuulliseksi jäseneksi.

Kirjoittajat: Osmo Kuusi & Sauli Rouhinen et al. Into, 2024. 400 s. Muut kirjoittajat: prof. emerita Sirpa Kurppa, prof. Antero Honkasalo, prof. emeritus Raimo Lovio, FT Aleks Neuvonen, suurlähettiläs emeritus Mikko Pyhälä. Kuvitus Rosa Liksom.

Hinta Itävät-jäsenetuna 20 € (norm. 25 eur) + postimaksu 5,90 € Tilaukseen maininta alennuskoodista: **ITÄVÄT5**

Tilaukset osoitteeseen: sauli.rouhinen@gmail.com

Tilaukseen lähetystiedot: Nimi, postiosoite, puhelinnumero ja s-postiosoite.

Kirjan postilähetyksen maksaminen

Saaja: Ekosäätiö sr

Tilinumero: OP FI39 5721 9420 2047 50

MobilePay Ekosäätiö sr #18672

Kirjasta käytävää keskustelua ja kirjan kirjoittajien postauksia voi seurata facebookissa Ekosäätiön sivustolta Ekosäätiö – Pekka Kuusi Ecofoundation. Lisätietoja tulee Ekosäätiön kotisivulle www.ekosaatio.fi



INTO-kustannus



• OLET ELÄVÄ JA KYVYKÄS TOIMIJA USEISSA EKOSYSTEEMEISSÄ. TOIMI KOKO EKOSYSTEEMIN JA KUMPPANUUSLAJIE SI HYVINVOINNIN EDISTÄMISEKSI!

Kuva: Rosa Liksom